

Milostiv odnos prema nejakima (Mekka)

Hatib: dr. Mahir ibn Hamed el-Muajkili

28. džumadel-uhra 1439. po Hidžri / 16. mart 2018.

Hvala Allahu, Silnom i Onome Koji mnogo prašta, i Koji noću zavija dan, i danom zavija noć, i Koji je noć odredio za počinak, a Sunce i Mjesec za računanje vremena, to je odredba Silnog, Sveznajućeg. Hvalim Ga i zahvaljujem Mu, i svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i svjedočim da je Muhammed Njegov rob i poslanik, neka je na njega Allahova milost, blagoslov i mir, i na njegovu porodicu, i ashabe. O vjernici, oporučujem sebi i vama bogobožnost. Uzvišeni kaže: "O vjernici, Allaha se bojte, i neka svaki čovjek gleda šta je za sutra pripremio i Allaha se bojte jer On dobro zna šta radite. I ne budite kao oni koji su zaboravili Allaha, pa je On učinio da sami sebe zaborave; to su pravi grešnici. Nisu jednaki stanovnici Džehennema i stanovnici Dženneta; stanovnici Dženneta će ono što žele postići." (El-Hašr, 18 – 20)

Poštovani vjernici! U životu na ovom svijetu čovjek prolazi kroz različite faze: od slabosti u majčinoj utrobi, kada nije imao ni snage ni moći, do stasanja i snage, a zatim se, nakon samo nekoliko godina, po drugi put vraća u fazu slabosti i nejakosti. Uzvišeni kaže: "Allah je taj koji vas nejakim stvara, i onda vam, poslije nejakosti, snagu daje, a poslije snage iznemoglost i sijede vlasi; On stvara što hoće; On sve zna i sve može." (Er-Rum, 54)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, preporučivao je milostiv odnos prema nejakima, malima i velikima, djeci i starcima, i podsticao je na to riječima i djelima. U Tirmizijevom "Sunenu", sa vjerodostojnim lancem prenosilaca, od Ebu Derda, radijallahu anhu, prenosi se da je rekao: "Čuo sam Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem, da je rekao: "Tražite me u brizi o vašim nejakim, jer vam opskrba i pomoć dolaze zbog njih."

Ovim riječima Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, poziva nas da njegovu ljubav, blizinu i zadovoljstvo tražimo u brizi o nejakima, da se raspitujemo za njih, brinemo o njima, čuvamo njihova prava, tješimo ih i činimo im dobročinstvo riječima i djelima.

Jedan od aspekata Poslanikovog milostivog odnosa prema nejakima, jeste milost prema djeci. Enes, radijallahu anhu, rekao je: “Nisam vidio nikoga da je milostiviji prema svojoj porodici od Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem. Njegov sin Ibrahim dat je na dojenje jednoj porodici na periferiji Medine, a on ga je zajedno s nama, redovno posjećivao. Ulazio je u kuću, uzimao ga u naručje, poljubio, a zatim se vraćao kući.” (Muslim)

U Buharijevom Sahihu navodi se da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao čovjeku koji nikada nije poljubio nijedno svoje dijete: “Šta je mogu kad je Allah istrgnuo milost iz tvog srca!”

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, brinuo je o djeci, družio se i šalio s njima, raspitivao se za njih, i pazio je na njihova osjećanja. Enes ibn Malik, radijallahu anhu, rekao je: “Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, bio je najljepšeg ponašanja. Ja sam imao brata, koga smo odmilja zvali Ebu Umejir, i Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kada je dolazio kod nas, govorio mu je: ‘O Ebu Umejre, šta je bilo sa vrapčićem?’ A to je bio vrapac s kojim se moj brat igrao. Znalo se desiti da ga zatekne namaz u našoj kući, pa bi nam naredio da prostirku na kojoj je sjedio pometemo, popršćemo vodom, a zatim bi klanjao na njoj, a mi bismo klanjali za njim.” (Buhari)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, bio je blag prema djeci, uzimao je u obzir njihove godine i potrebu za igrom. Odgajao ih je, a nije ih grdio, i podsjećao ih je, a nije ih vrijeđao. Imam Muslim u svom “Sahihu” bilježi da je Enes, radijallahu anhu, rekao: “Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, bio je najljepšeg ponašanja. Jednog dana poslao me je da uradim neki posao, a ja sam rekao: ‘Tako mi Allaha, otići ću’, i duboko u sebi imao sam želju da odem tamo gdje mi je naredio Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem. Izašao sam iz kuće, a onda sam naišao na djecu koja su se igrala i zaigrao sam

se s njima. U jednom momentu osjetio sam da me je neko uhvatio za potiljak glave. Bio je to Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem. Pogledao sam u njega, a on mi je kroz osmijeh kazao: ‘O Eneščiću, idi tamo gdje sam te poslao!’ Rekao sam: ‘Evo idem, Allahov Poslaniče.’”

Poštovani vjernici! Kao što je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, preporučio milostiv odnos prema djeci, isto tako preporučio je milostiv odnos i prema starijima, poštovanje i brigu o njima. Enes, radijallahu anhu, rekao je: “Jedan stariji čovjek došao je kod Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, a ljudi koji su bilo kod njega oklijevali su da mu naprave prostora da može doći do njega, pa im je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: ‘Nije od nas onaj ko nije milostiv prema našim mladima, i ko ne poštuje naše starije.’” (Tirmizi sa vjerodostojnim senedom)

Ovim riječima Poslanik nam ukazuje na to da njegovu uputu i put ne slijedi onaj ko nije blag i milostiv prema muslimanskoj omladini i ko ne poštuje i ne uvažava starije muslimane, i ne daje im prednost zbog njihovih sjedih vlasi, godina provedenih u islamu i nejakosti.

Prema nekim predajama, koje je zabilježio Bejheki u “Šuabul-imanu”, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, one koji su milostivi prema djeci i koji poštuju starije obradovao je svojim društvom u Džennetu. Enes, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “O Enese, poštuj starije i budi milostiv prema mladima, bit ćeš u mom društvu u Džennetu.”

O vjernici, kako da ne poštuju starije, među nama, a Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: “U znak poštivanja Allaha ubraja se poštivanje starijih muslimana.” (Ebu Davud sa dobrim senedom)

Kako da ne poštuju starije, a naš Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Berićet je sa vašim starijima.” (Ibn Hibban u “Sahihu”)

O vi koji tražite dobro i blagoslov u životu: tražite ga kod vaših starijih, a to je blagoslov dobročinstva, mišljenja i savjeta, druženja i ljubaznosti.

O vi koji ste u godinama, Allah se smilovao vašoj nejakosti, popravio vašu slabost, uvećao vaša dobra djela. Vi ste ti koji ste doprinijeli, žrtvovali, odgajali i poučili i ako ljudi zaborave vaše dobro, Allah ga sigurno neće zaboraviti, i ako poreknu vaše dobročinstvo, dobro nikad ne može biti izbrisano, a zatim ćete se Gospodaru vratiti i kod Njega naći punu nagradu.

Nagrada je srazmjerna djelu. Ko ukaže poštovanje starijem muslimanu, Allah će mu dati dug život, i poslat će mu onoga ko će mu činiti dobročinstvo u starosti.

U Tirmizijevom “Sunenu” od Enesa ibn Malika, radijallahu anhu, prenosi se da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Nijedan mladić neće ukazati počast starijem čovjeku, zbog njegovih godina, a da mu Allah neće poslati onoga koji će njemu ukazati počast kada on dođe u godine.”

O vjernici! Neka od prava starijih osoba kod nas su: ukazivanje počasti i poštovanja, davanje prednosti i posebnog mjesta na skupovima, sijelima, oslovljavanje najljepšim imenima, susretanje s njima sa osmijehom na licu, praštanje pogreški, spominjanje zasluga i dobrih djela, jer oni imaju veliku potrebu da govore o svojoj prošlosti i postignućima.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, i pored posebnosti svoje pozicije, svojim ličnim primjerom naučio nas je kako se poštuju stariji, i kako se ljubazno i blago postupa prema njima. U “Musnedu” imama Ahmeda navodi se da je Ebu Bekr, radijallahu anhu, na dan oslobođenja Meke, doveo svoga oca Ebu Kuhafu, noseći ga na sebi, kod Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, pa mu je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Da si ostavio starca u njegovoj kući, mi bismo došli njemu!” Zatim ga je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, pozvao u islam, i on je primio islam.

U Tirmizijevom “Šemailu” od Aiše, radijallahu anha, prenosi se da je rekla: “Dok je jednom kod mene bila starica iz Benu Amira, došao je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, i, ugledavši je, upitao je: ‘Ko je ova starica?’, a ja sam odgovorila da je to jedna od mojih tetaka. Tada je ona rekla: ‘Allahov Poslaniče, moli Allaha da me uvede u Džennet.’ Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, na to reče: ‘O ta i ta, u Džennet neće

ući stari ljudi.’ Čuvši to, ona je otišla plačući, a Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: ‘Obavijestite je da neće kao starica ući u Džennet, jer Allah, džellešanuhu, kaže: ‘Stvaranjem novim Mi ćemo hurije stvoriti i djevicama ih učiniti milim muževima njihovim, i godina istih’ (El-Vakia, 35–37).”

Nema sumnje da su starije osobe podložne, umoru, dosadi, fizičkoj slabosti i iscrpljenosti, a posljedice toga mogu biti gubitak strpljenja i oštrina u govoru, ali i pored toga Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, tražio je načina kako da im se umili, darovao ih je i tješio. Misver ibn Mahrema, radijallahu anhu, rekao je: “Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, došli su ogrtači, pa je moj otac Mahrema rekao: ‘Pođimo do Poslanika, možda i nama da nešto od toga.’ Kada smo došli, moj otac je stao pored vrata i nešto je kazao.” Učenjaci kažu da je Mahrema imao nešto grublju narav. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, prepoznao je njegov glas, i izašao je, noseći u ruci ogrtač. Opisivao mu je njegovu ljepotu i govorio: “Čuvao sam ga za tebe, čuvao sam ga za tebe.” (Buhari i Muslim)

Briga o starim osobama i ispunjavanje njihovih potreba spada u najdraža djela Allahu, džellešanuhu, i jedno je od najefikasnijih sredstava za otklanjanje nedaća, olakšavanje svih stvari, a posebno ako je stara osoba otac ili majka, kao što se navodi u poznatom hadisu o trojici koji su se sklonili u pećinu da prenoće, a onda je na vrata pećine pala ogromna stijena i zatvorila izlaz, pa je svaki od njih, ponaosob, zamolio Allaha da im pomogne, spominjući u dovi svoje dobro djelo.

Jedan od njih spomenuo je dobročinstvo prema roditeljima i ispunjavanje ovog velikog prava onako kako je propisano, i to je bio uzrok postizanja cilja i otklanjanja nedaće u kojoj su se našli. Štaviše, briga o starim roditeljima jedno je od polja borbe na Allahovom putu. U Taberanijevom “Mu’džemu”, od Ka’ba ibn Udžre, radijallahu anhu, prenosi se da je pored Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, prošao neki čovjek čija je snaga i okretnosti zadivila ashabe, pa su kazali: “Allahov Poslaniče, kad bi ovaj čovjek upotrijebio svoju snagu na Allahovom putu!” Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče: “Ako bi izašao iz svoje kuće kako bi se pobrinuo za svoju malu djecu,

on je na Allahovom putu; ako bi izašao iz svoje kuće kako bi se pobrinuo za svoje stare roditelje, on je na Allahovom putu; ako bi izašao iz svoje kuće kako bi se pobrinuo za sebe i svoje potrebe, on je na Allahovom putu, a ako bi izašao radi rijaluka i hvalisanja, on je na šejtanovom putu.”

Uzvišeni kaže: “Gospodar tvoj zapovijeda da se samo Njemu klanjate i da roditeljima dobročinstvo činite. Kad jedno od njih dvoje, ili oboje, kod tebe starost dožive, ne reci im ni: ‘Uh!’ – i ne podvikni na njih, i obraćaj im se riječima poštovanja punim. Budi prema njima pažljiv i ponizan i reci: ‘Gospodaru moj, smiluj im se, oni su mene, kad sam bio dijete, negovali!’” (El-Isra, 23–24)

O vjernici, dug život je velika Allahova blagodat, koju On daje kome hoće od Svojih robova, zato iskoristite ovu blagodat u onome s čime je zadovoljan vaš Gospodar, što će podići vaš stepen kod Njega, nadoknadite propušteno i pripremite se za ono što dolazi. Ono što je ostalo od života nije duže od onoga što je prošlo. Neka naše zadnje djelo na dunjaluku bude pokornost Allahu, jer djela se vrednuju prema završnicama.

U stanju u kojem čovjek bude živio, u takvom stanju će i umrijeti, a u stanju u kojem umre bit će i proživljen.

Čovjek svojim dugim životom i lijepim djelima može postići stepen mudžahida na Allahovom putu. Imam Ahmed bilježi u “Musnedu” od Talhe ibn Ubejdullaha, radijallahu anhu, da su dva čovjeka došla kod Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, i zajedno primila islam. Jedan od njih dvojice više se trudio, borio se na Allahovom putu i postigao je šehadet. Njegov prijatelj živio je iza njega još jednu godinu, a onda je umro. Talha kaže: “Sanjao sam da stojim pred vratima Dženneta, a sa mnom su bila ova dvojica. Iz Dženneta je izašao neki čovjek i dozvolio je ovome što je kasnije umro da uđe u Džennet, a zatim je ponovo izašao i dozvolio onome što je poginuo kao šehid da i on uđe. Zatim je došao do mene i rekao: ‘Vrati se, tvoje vrijeme još nije došlo.’ Talha je svoj san pričao ljudima, pa su se oni čudili. To je došlo do Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, pa ih je on upitao: ‘Kojem od ove dvojice se

čudite?’ Rekli su: ‘Allahov Poslaniče, ovaj se više trudio i poginuo je na Allahovom putu, a njegov prijatelj je prije njega ušao u Džennet?’ Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, upita ih: ‘Zar ovaj drugi nije živio duže jednu godinu?’ ‘Da’, rekli su. ‘Zar nije dočekaao ramazan i ispostio ga, i klanjao toliko i toliko namaza u godini’, upitao ih je on. ‘Da’, odgovorili su. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, tada reče: ‘Između njih dvojice je koliko je između nebesa i Zemlje.’”

Blago onome kome Allah podari dug život, i on ga iskoristi u činjenju dobrih djela, a teško onome kome Allah podari dug život, i dā mu opskrbu i zdravlje, a on svojim djelima ne bude tražio Allahovo zadovoljstvo. Ebu Bekra prenosi da je neki čovjek upitao: “Allahov Poslaniče, koji čovjek je najbolji?”, a on je odgovorio: “Onaj ko dugo živi i čini dobra djela.” Čovjek je ponovo upitao: “A koji je čovjek najgori?” “Onaj ko dugo živi i čini loša djela”, rekao je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem. (Tirmizi sa vjerodostojnim lancem)

Molimo Allaha, Njegovom dobrotom, plemenitošću i darežljivošću, da nam podari dug život i lijepa djela, On sve čuje, blizu je i uslišava dove.

Zatim, znajte da vam je Allah naredio da donosite salavate i selame na Njegovog Vjerovjesnika, pa je rekao u mudroj Objavi: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur’anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

